

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: En mærkelig Røst fra Sverrig

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "En mærkelig Røst fra Sverrig", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1816_285-txt-shoot-idm85/facsimile.pdf (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Digtet.

Grundtvig En uordelig Brev fra Sverige

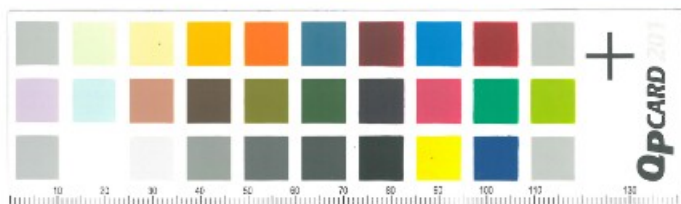
f. 267-62.

Begge om min Andet af Arsten.

f. 272.

Nyeste Skildring af H. H. 13 Aug 1816

27/2 1816

N y e s t e
S k i l d e r t e a f K j ø b e n h a v n .

T r e t t e n d e A r g a n g . N o . 1 7 .

U d g i v e t o g f o r l a g t a f S . S o l d i n .

F o r s e n d e s , i K ø l g e K o n g e l . a l l e m a n d l i g t B i l l e d e t , m e d B e r u p o s t e r n e t .

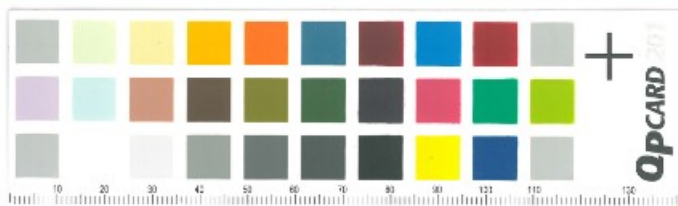
T i r s d a g e n d e n 2 7 F e b r u a r i 1 8 1 6 .

En mærkelig Brev fra Sverrig.

Med Slutningen af sidste Rigsdag i Sverrig 1815 udfærdigede Erkebiskop Verdellom og Præstevikarsens øvrige Fuldmægtige et trost Omgangs-brev til hele Præsteskabet, som indeholder mange ret mærkelige Ting, og blandt andet en Underretning om Forbeholdningen af den svenske Bibel-Oversættelse, hvoraf Man ser, at den forbeholdne Oversættelse skal udkomme som et Forslag til alle Sogkondigede i Sverrig, og herom er ikke andet at sige, end at det er, som det sig hør og bør; men det bør og siges to Gange, at paa anden Maade kan en ny Oversættelse af Bibelen aldrig faae retmæssig Gyldighed eller vinde den fornøftige Egnmands Tillid. Det Mærkeligste i hint Brev er imidlertid den Afdeling som har til Overskrift: Om Sjælesorgen og Læremændene, og den er det, jeg her vil meddele fuldstændig i saa god en Oversættelse, som jeg kan. Der er Ord imellem, som jeg ingenlunde vilde søgt; hvervilde jeg ønske lige Mønstre i sig selv for glædelige, ved de, der kjende mine Skrifter, og derfor skulde jeg Ingen Regnskab; men at Taler er et mærkeligt Tidens

Tegn, naar Man vel tilføjer, og at jeg vilde ønske alle Præster i Danmark kunde og vilde føre et lignende Sprog, skal jeg aldrig nægte.

Man har længe, hedder det i Brevet, ogsaa hørt os klage over Religionens Forsald, og medens det paa den ene Side led, som Oplysningen til sig og udbredte sig alle vilde Vegne, medens Man saae Tiden sætte Præget af sin Smag og Udviikling paa den offentlige Sindshyggelse og den hushælige Andagt, kunde Man dog paa den anden Side ei skjule for sig selv, at Gudsfegnen forsvandt og gav Plads for en stedse mere almindelig Letfærdighed, en vokende Lunkenhed og Kilde for hellige Anliggendes, som, hver kjendelig hos Almindeligheden, truede med en Sædernes Fordærvelse og Characterløshed, lige saerlig for Kirke og Stat, for Menneskeværd og Nationalaand. Hvad mornes vel nu vares Grundene her til? Lad os kun ikke nægte det, den maa, i det mindste fornemmelig, søges i det sidste Aarhundredes Aand, der vil blive ved at viese Saakene til en bedre Aand kommer til at oplyse Hovedsammen af de menneskelige Begreber og Actraer. Vi tale her ikke om Kontræns og Spottens anden- bane, strække Forsøg paa at omstyrte Grundpillerne

N y e s t e
Schilderte af Kjøbenhavn.

Trettende Aargang. No. 17.

Udgivet og forlagt af S. Eolbin.

Forhandles, i Høje Kongel. allersaadigst Billalet, med Brevpostkort.

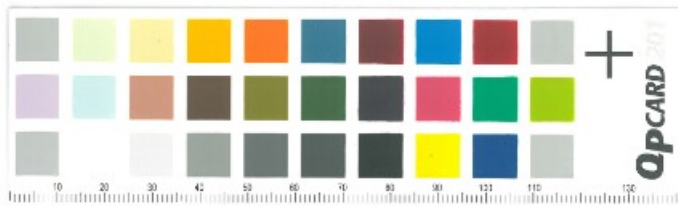
Tirsdagen den 27 Februar 1816.

En mærkelig Brev fra Sverrig.

Med Slutningen af sidste Rigsdag i Sverrig 1815 udstødte Erkebiskop Verdellom og Præstestansens øvrige Fuldmægtige et trost Omgangsbreve til hele Præsteskabet, som indeholder mange ret mærkelige Ting, og blandt andet en Underretning om Forbeholdningen af den svenske Bibel-Översættelse, hvoraf Man ser, at den forbeholdne Översættelse skal udkomme som et Forslag til alle Sogkondigede i Sverrig, og herom er ikke andet at sige, end at det er, som det sig hør og bør; men det der og siges to Gange, at paa anden Maade kan en ny Översættelse af Bibelen aldrig faae retmæssig Gyldighed eller vinde den fornøftige Røgmands Tillid. Det Mærkeligste i hint Brev er imidlertid den Afdeling som har til Överskrift: Om Sjælesorgen og Læremændens, og den er det, jeg her vil meddele fuldstændig i saa god en Översættelse, som jeg kan. Der er Ord imellem, som jeg ingenlunde vilde søgt; hvorvidt jeg ønsker lige Møder i sig selv for glædelige, ved de, der kjende mine Skrifter, og derfor skulder jeg Ingen Regnskab; men at Taler er et mærkeligt Tidens

Tegn, man Man vel tilføje, og at jeg vilde ønske alle Præster i Danmark kunde og vilde føre et lignende Sprog, skal jeg aldrig nægte.

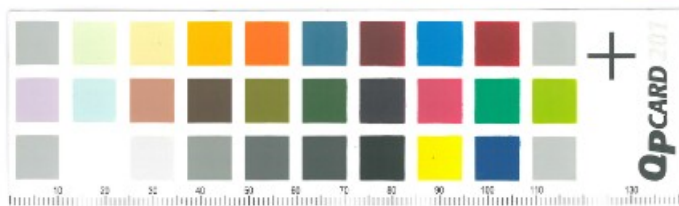
Man har længe, hedder det i Brevet, ogsaa hørt os klage over Religionens Forsald, og medens det paa den ene Side led, som Oplysningen til sig og udbrakte sig alle vide Begne, medens Man saae Tiden sætte Præter af sin Smag og Udvisning baade paa den offentlige Gudsdyrkelse og den hushlige Andagt, kunde Man dog paa den anden Side ei skjule for sig selv, at Gudsdyrkelsen forsvandt og gav Plads for en stedse mere almindelig Letfærdighed, en vokende Lunkenhed og Kilde for hellige Anliggender, som, hver kiendelig hos Almindeligheden, truede med en Sædernes Fordærvelse og Characterløshed, lige saerlig for Kirke og Stat, for Menneskeværd og Nationalaand. Hvad mornes vel nu vares Grundten her til? Lad os kun ikke nægte det, den maa, i det mindste fornemmelig, søges i det sidste Aarhundredes Aand, der vil blive ved at viese Saakende til en bedre Aand komme til at oplyse Hovedsammen af de menneskelige Begreber og Aetraer. Vi tale her ikke om Kontræns og Spottens aabenbare, strække Forsøg paa at omstyrte Grundpillerne

for af borgerlig og moralsk Ordelt; thi siige Forsøg, hvoe frygtelige de end kunne synes, finde dog fernt eller tidlig deres Modvægt i den almindelige Menneske-Forsand og Falselse, der ei kan fornægte sig selv. Det, vi tale om, de langt farligere, gjentagne Forsøg paa at gjøre verdslig Visdom til Religionens Lovværg, lode den maale Troen med sin egen forre Aam og stikke den derefter og odenlig i ene Man gjør Gud en Tjeneste dermed. For at gjøre en Slagt, der vilde begribe eller forstaae Aft, Religionens Wesen ret aienhellig, seer Man My stier ier ne s heilige Stær fra hendes Ansigte og fra hendes hvide Bløien, som fra Aftids Tid omstraaled hendes ærværdige Hæ. Haabets Aker falde ud af den Haand, der nu Kulde gjøre Gaan i Vergetlighedens Tjeneste, og hendes Sælde, som for dum bar det heilige Kord, Troens og Kærlighe dens Seierskammer, nedfangees nu under Mora lens kolde og tunge Sten tavler. Omflødt efter et vogelskudet Dagns Dpfker og Luner, omkøbt efter hver ny Filosofisk Skygge, var han ei længer den sublim, vefignede, kraftige Livets og Dødens Læremaker, som, indset i Ver den af Jesus og Hans Apostler, huskede Hjertes, fiksede Lyfernes Nøis, heilige Vilien og den vprøisfe, vildfarende Fornuft til fange under Troens Lydighed. Foragtet af den selvojvete Visdom, ufjendelig for den fromme Eenfoldig hed, magteløs og forsummet ved han for de ude Dødelige, som forlangte Raad og Bistand, Rø og Trost under Livets Prøisler og Lyfke-Elisler, i Tidens Vildrede og i Gravens Nat, og efterhaan den blev hun til saa tom en Skygge, eller dog et livløst Begynde, hendes rene Wesen, hendes levende Aand syntes daglig mere forsummet af Jorden. O, Jorden blev øde og tom, og der var Mærke

over Dødet, over Dødet i de Sjæle og Hjertes, som af allehaande Vildfarelske haude ladet sig forlokke fra Eenfoldigheden i Christo og Hans magt rige Ord.

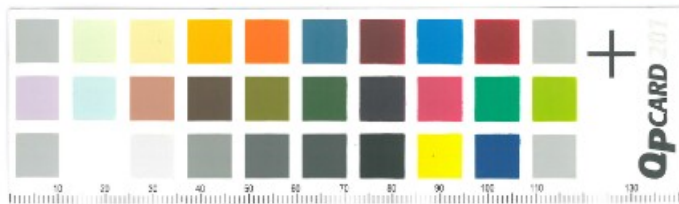
Dødet vi have seet Kølgerne af disse Men nesker-Daaend, vi hvoe sattet over den menneske lige Lovmøds unøisrige Uvage med et maale Guds Døde og Gudfrøgtighedens store Hemmelighed, men frøgeter hvoe vi ikke; thi Vesteren sagde: paa Helligdoms-Hierget vil jeg bygge min Kirke, og aldrig skal Helvedes Døte werde den overlegne; en liden Stund kan Menneskeheden vel lode sig sevilles af Blandværk, men Hjerte og Sandhed leve dog ogsaa deres Dit, seierlig og forskjønnet skal Evangelietts gamle Lærdem læste sig paa Dvngen af Dagnis saltne Cystemer og Høndenes Sønderkruisde Vasben; med handhavet Nafsitet, mild og misfandelig skal den himmelske Sandhed opløde sin misfandte Helligdom og der, hvoe Ham som ene formaante at vøder kvøge, der skal den modige, forvildede Tanke finde Høie og Lys, der skal den Svøge finde Kraft, den Vøder færdige Maade, den Vøderede Vir. Alt afsløget Man at komme sig ved Christi Evangelium og nærmer sig daglig mere Erkendelsen af vor Trang til det Vøidbning; Høiselen af det Kraft; aft seer Man Verdens-Mennesker forlade deres jordis ke Vedrisit, for at love og tilbede Gud i Aam med den Hød, som holder Høid; selv i Høved righeden seer Man Høie og Løve sankt sig om tro faste Læere, som prædikte Christum, den Korsfæ rtede, til Omvendelse og Troe, til Samvøitigheds seed og Forsøning, og hine Socianismens og Deismens matte Eterkønt møde Alende Møshag, vøde daglig mere sejdne og mindre farline, og vil efterhaanden forsumme. Ved de store Læ rdomme, som lyde fra østede Throner og blødisge

for af borgerlig og moralsk Ordelt; thi siige Forsøg, hvoe frygtelige de end kunne synes, finde dog fernt eller tidlig deres Modvægt i den almindelige Menneske-Forsand og Falselse, der ei kan fornægte sig selv. Det, vi tale om, de langt faelligere, gjentagne Forsøg paa at gjøre verdslig Visdom til Religionens Lovværg, lode den maale Troen med sin egen forie Alen og stikke den derefter og odenlig i ene Man gjør Gud en Tjeneste dermed. For at gjøre en Slagt, der vilde begribe eller forkaste Alt, Religionens Bøsen ret aienhallig, seer Man My stier ier nes heilige Stør fra hendes Ansigt og fravendte hinde Blørdien, som fra Kvæls Tid omstrankede hendes ærværdige Hæ. Haabets Kæter faldt ud af den Haand, der nu Kulde gjøre Gavn i Borgersligbedens Tjeneste, og hendes Sælde, som for dum bar det heilige Kord, Troens og Kjærlighe dens Seierskammer, nedfangeres nu under Mora lens kolde og tunge Sten tavler. Omflødt efter et vogelskudet Døgn Døpkes og Læner, omkøbt efter hver ny Filosofisk Skygge, var han ei længer den sublim, velsignede, kraftige Livets og Dødens Læremaker, som, indset i Ver den af Jesus og Hans Apostler, huskede Hjertes, fiksede Lyfernes Nøse, heilige Vilien og den vprøstke, vildfarende Fornuft til hange under Troens Lydighed. Foragter af den selvojvørte Visdom, utjendelig for den fromme Eenfoldig hed, magteløs og forsummet led han for de udte Dødelige, som forlangte Raad og Bistand, Rø og Trost under Livets Prøfvelser og Lykke-Elister, i Tidens Vildbrøde og i Gravens Nat, og efterhaan den blev hun til saa tom en Skygge, eller dog et livløst Begynde, hendes rene Bøsen, hendes levende Rand hundes daglig mere forsumdet af Jorden. O, Jorden blev øde og tom, og der var Mærke

over Dødet, over Dødet i de Sjæle og Hjertes, som af allehaande Vildfarelser havde ladet sig forlokke fra Eenfoldigheden i Christo og Hans magt rige Ord.

Dødet vi have seet følgerne af disse Men nesker-Dødsbud, vi hvoe sattet over den menneske lige Hovmodets unøstige Uvæge med et maale Guds Døds og Udfrøgtigheds store Hemmelighed, men frøgeter hvoe vi ikke; thi Vesteren sagde: paa Helligdoms-Hierget vil jeg bygge min Kirke, og aldrig skal Helvedes Døte werde den overlegne; en liden Grund kan Menneskeheden vel lode sig forvilde af Blandværk, men Hjerte og Sandhed kræve dog ogsaa deres Dit, seierlig og forskjønnet skal Evangelietts gamle Lærdem læste sig paa Drogen af Døgnets saltne Cysterer og Høndernes Sønderkruft Vasben; med handhavet Mærsket, mild og misfandelig skal den himmelske Sandhed opløse sin misfandte Helligdom og der, hvoe Ham som ene formaaret at vder kvæge, der skal den modige, forvilde Tankt finde Høle og Lys, der skal den Svøge finde Kraft, den Vobersærbige Maade, den Vføerde Vir. Alt afsløget Man at komme sig ved Christi Evangelium og nærmer sig daglig mere Erkendelsen af vor Trang til det Vælbæning, Hølesjen af det Kraft; aft seer Man Verdens-Mennesker forlade deres jordiske Bedrift, for at love og tilbede Gud i Alen med den Hød, som holder Høitid; selv i Høvedrigheden seer Man Høie og Løve sankt sig om trofaste Læere, som prædike Christum, den Korsfæstede, til Omvendelse og Troe, til Samvittigheds seer og Forsøning, og hine Socialismens og Deismens matte Efterføet møde Alzende Mølsdag, vørde daglig mere sejdne og mindre farline, og vil efterhaanden forsumme. Ved de store Lærdomme, som lyde fra østede Throner og blødsige

Land, som det Ubeslægtede findes sig, Ligesæl-
digheden opvæmtes, Vantroen fjæles sig
beskammer, og Man skal indse, at Guds frel-
dighed er Høje et Høje, og Man skal henge
om Biler med Guden i de Højeberiges Dauluner.
Daglig skal Man mere end om den trostefulde
Vished, at Han, som kom til Verden for at vinde
om Sandhed, og i Høje Mund blev ikke færdet
Svig, at Han har os for rent og klart adens-
baret os alle Guds Mand og Villie til vor
Salighed; at Han, Guden af Guds klare Guds, ei
behøvede at kæmpe sig efter en fordomsfuld Sam-
tids indskrænkede Begreb, da Han for alle Liden
og Lande kundgjorde om vor Forbedelse og Ope-
riering, om de Hindringer som møde paa Hellig-
gjorelsens Vej, om de aandelige Hinder vi have
at bekæmpe, de Naademidler der ere os skænket
til Guds Gode og Trøst, de Pligter vi have at op-
fylde, og der Haab til Hviler vi ere kaldet. Nei,
Han den gode Høje mislede os ikke, og
hvo som vil gjøre Guds Villie skal vel mærke, at
Christi Fødsel er af Gud, os tilkommer det tro-
stige at følge Hans Anvisning, os paaligger det at
føle Hans Gud, stole paa Hans Forrettelser og
forstå Hans rene Ord, uden enten at lægge
dertil eller tage derfra; thi Himmel og Jord skal
forvare, men Jesu Ord skal ikke forvare.

Vished! glæder eder med os, at disse elde
gamle Sandheder, om de end ensfund have været
glemte og uundset, dog leue og igjen og komme
daglig meer tillynde i al deres aadommelige Høje-
hed og Trosfuldhed! ved Hjertets og Erfarin-
gens forenede Vidnehed skal Verden høre mere
overtydet om, at Ingen kan lægge ouden Guden-
vold end den som lagt er, nemlig Jesus Chris-
tus, den Grundvold og Klippe, paa hvilken alle
Mennesker, al Dyd og Salighed, alle Forjate

terter haade om dette og om det tilkomende Guds-
manne hvile. Men os, Religionens Tjenere, er
det, som skal vaage og bede, saa Støgen med det
brændende Guds ei værder berøstet, os er det, som
skal vogte det betroede Guds og see efter, at Stø-
gen foreades af dem som ere os gløve, og dertil
vil vi ønske hvorvandre indbyrdes den barmhjertige
Guds Naade og Bistandelse.

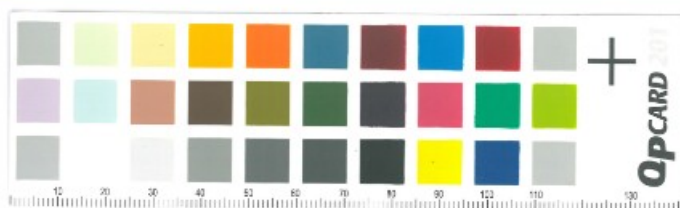
Saa lyder Taler, og vist skal det attende
Aarhundredes Efterfølgere befinde, at de ei rigtig
have seet et mere reuende Manifest, ligesom alle
Christne har glæde sig ved den Vished, at en Jeds
paa Jorden gaar sikkerlig den Spandom i Op-
foldelse, som her forkyndes, og hvi skalde det dog
ei være hos os, offentlig her i Skjønhed og
Sandhed!

N. F. S. Grundtvig,
Præs.

Om det Sleevig-Holsteenske Vidskabskab.

(Slutning; see No. 15.)

8. Skulde siden Vidskabskabets Forretningss-
gang vorte saa ubidret, at samme vilde blive for
videløst for hele Selskabets Forvaltningscom-
mitter, saa der man vare betænkt paa at indrette
Hjælpselskaber, ved Siden af Hovedselskabet,
os gjøre det Nærmere offentlig bekendt. Indtil
den Tid har Selskabet kun een Forvaltnings-
committee, een Hovedcasse, og een Høje
vedoplygssted for Vished. Alle Ind-
sendelser stiles derfor til det Sleevig-Holst. Vidsk-
skabs Forvaltningscommittee i Sleevig, os søg-
nes af den dertil befaldsmæssige Ordfører. —
Alle bestemte aetlige Vidsk, ligesom os alle
Forretninger os Gaver, indsendes til den fæl-

Lande, skal Læstufigheden brinde sig, Ligesæl-
digheden opvarmes, Bantreen flules sig
beskammer, og Man skal indseer, at Satsfregt og
Hærfærdighed opvise et Folk, og Man skal slange
om Siler med Glæde i de Retfærdiges Pausuner.
Daglig skal Man mere end om den trostefulde
Viisheit, at Han, som kom til Verden for at vidne
om Sandhed, og i Høis Mund blev ikke fordet
Svig, at Han har ogsaa reent og klart aaben-
baret os alt Guds Raad og Villie til vor Sa-
lighed; at Han, Glandjen af Guds klare Ord, ei
behovde at lampe sig efter en fordomsfuld Sam-
tids indskrænkede Begreb, da Han for alle Tider
og Lande kundgjorde om vor Forbærvelse og Op-
reislning, om de Hindringer som maade paa Hellig-
gjorellens Vej, om de aandelige Hender vi have
at befjæmpe, de Raadsmidler der ere os skænket
til Eyrkelse og Trøst, de Pligter vi have at op-
fylde, og det Haab til hviler vi os kaldte. Nei,
Han den gode Hyrde mislede os ikke, og
hvo som vil gjere Guds Villie skal vel merke, at
Christi Raad er af Gud, os tilkommer det tro-
stigt at følge Hans Anvisning, os paaligger det at
føde Hans Bud, stole paa Hans Forjættelse og
forkende Hans rene Ord, uden enten at lægge
deril eller tage derfra; thi Himmels og Jord skal
forvare, men Jesu Ord skal ikke forvare.

Brædel glæder eder med os, at disse æld-
gamle Sandheder, om de end ensfund have været
glemte og vandfæ, dog sene op igjen og komme
daglig mere tillyne i al deres aadommelige Høi-
hed og Trosfuldhed! ved Hjertets og Erfarin-
gens forenede Vidnesbyrd skal Verden hede mere
overtydet om, at Ingen kan lægge ouden Gynd-
vold end den som lovt er, nemlig Jesus Chri-
stus, den Grundbold og Klippe, paa hvilken alt
Menneskevoerd, al Dyd og Salighed, alle Forjætt-

telser haaede om dette og om det tilkommeende Liv
monne hvile. Men os, Religionens Tjenere, er
det, som skal vaagt og hede, saa Stengen med det
brandende Ord ei vorder bortslyct, os er det, som
skal vogte det betroede Ord og see efter, at Jo-
gen foreades af dem som ere os gløve, og dertil
vil vi ønske hvoandre indbyrdes den barnhjertige
Guds Naade og Velsignelse.

Saa lyder Tølen, og vi skal det attende
Tusendredes Efterstædere besjænde, at de ei nysig
have seet et mere truende Manifest, ligesom alle
Christne bør glæde sig ved den Viisheit, at en Jæds
paa Jorden gaer sikkerlig den Spandom i Op-
fyldelse, som her forkyndes, og hoi skalde det dog
ei være hos os, opfyldes her i Sjællighed og
Sandhed!

N. F. S. Grundtvig,
Præs.

Om det Sleevig-Holstænske Vidselskab.
(Slutning; see No. 15.)

8. Skulde siden Vidselskabets Forretnings-
gang vorder saa ubillet, at samme vilde blive for
vitelstigt for hele Selskabets Forvaltningscom-
mittee, saa bør man være betænkt paa at indrette
Hjælpselskaber, ved Siden af Hovedselskabet,
os gjere det Nærnere offentligen besjænde. Indtil
den Tid har Selskabet kun een Forvaltnings-
committee, een Hovedcasse, og eet Hov-
vedoplagsted for Biheter. Alle Ind-
sendelser stiles derfor til det Sleev. Holst. Vidsel-
skabets Forvaltningscommittee i Sleevig, og søs-
nes af den dertil befaldsmægtige Ordforer. —
Alle bestemte aarlige Vidraa, ligesom os alle
Foræring og Gaver, indsendes til den ful-

